

[Vejen.]

Jeg kan ikke have nogen Mening om, hvorvidt det er for lidt eller for meget, men det forekommer mig, at det er uheldigt at lade en Fordeling af saa store Beløb, der er fastsat for en lang Aarrække tilbage, blive staaende saa godt som uforandret i 10 Aar.

Det væsentlige for mig er dog Spørgsmaalet om Fordelingen Amts- og Sognekommunerne imellem. Jeg hilser med Glæde, at den højtærede Minister har foreslaaet, at der skal overføres en større Del af Motorskatten til Sognekommunerne, idet jeg mener, at det er paakrævet. Jeg synes ikke, at de gamle, hævdvundne Fordelingsregler, der i sin Tid blev indført Amterne imellem, er retfærdige. Det er muligt, det var paa sin Plads, da det i sin Tid blev fastsat, at Københavns Amt, Frederiksborg Amt og vistnok ogsaa Roskilde Amt fik et ekstra Tilskud, fordi Biltrafikken særlig udviklede sig her omkring København, og det kom de omliggende Amter til i særlig Grad at lide under. Det var derfor muligt paakrævet, at særlig Frederiksborg Amt og ogsaa i væsentlig Grad Københavns Amt fik et ekstra Tilskud, men som Udviklingen senere er foregaaet, er Fordelingen i allerhøjeste Grad til Skade for visse Egne af Landet af den Grund, at de Amter, der forlods har faaet en større Part, stadigvæk er forud med Hensyn til Tilskud af Motorafgiften.

Nu ved jeg nok, der siges — det siges med Hensyn til de enkelte Amters Udgifter til Vejnettets Vedligeholdelse, og den samme Tale hører man om Sognekommunerens Udgifter til deres Vejnets Vedligeholdelse —, at man maa ikke gaa til ændrede Regler, for saa straffer man de Kommuner, som igennem Aarene har ofret store Beløb til Forbedring og Vedligeholdelse af Vejene, til Fordel for de forsømmelige Amts- og Sognekommuner. Men naar man skal se paa, om der er noget berettiget i den Tale, saa bør man tage Hensyn til den finansielle Bæreevne, som de enkelte Amtskommuner har, og de Forpligtelser, de har i Henseende til at grundforbedre og vedligeholde større eller mindre Vejstrækninger.

Naar Fordelingen af Motorafgifterne gøres statistisk op for Aaret 1926—27, viser det sig, at Københavns Amt har faaet 75 pCt. af sine samtlige Udgifter dækket gennem Motorskatten; Roskilde Amt og Frederiksborg Amt har faaet henholdsvis 59 og 67 pCt., men derefter gaar det betydeligt ned, saaledes at Sorø Amt og Holbæk Amt er nede paa 41 pCt., Maribo Amt endog nede paa 39 pCt. Gaar vi saa til Jylland,

viser det sig, at alle jydsk Amter har faaet mellem 40 og 50 pCt. dækket; saa vidt jeg kan se, har kun eet Amt faaet over 50 pCt. dækket, nemlig Aalborg Amt.

Slaar vi nu en Streg ved Lille Bælt, saaledes at vi regner Øamterne for sig og de jydsk Amter for sig, viser det sig, at Øamterne har faaet 48,4 pCt. og de jydsk Amter 44,9 pCt. af deres Udgifter godtgjort. Der er ikke saa stor Forskel, naar man saaledes tager Amterne sammenlagt, men det forekommer mig, at det er en Urimelighed, at et enkelt Amt som Københavns Amt er oppe paa de 75 pCt.

Med Hensyn til det, jeg nævnte før, den økonomiske Evne, saaledes som den findes indenfor Landsdelene og indenfor de enkelte Amtskredse, til at bære en Grundforbedring og en Vedligeholdelse af Landevejsnettet, skal jeg nævne nogle Tal. Jeg har i de Beregninger, jeg har foretaget, som Grundlag brugt Grundskylden. Det kan maaske give en ganske lille Forskydning, hvis man bruger Ejendomsskylden, men jeg har foretrukket — det var det letteste for mig — at bruge Grundskylden som Grundlag. Jeg har endvidere som Grundlag benyttet den skattepligtige Indtægt, som den findes i Statistikken, efter at de forskellige Forhøjelser og Fradrag har fundet Sted.

Det viser sig da af disse Beregninger, at Øamterne har tilsammen 3 036 km Landeveje og en samlet Grundskyldværdi af 1 509 Mill. Kr. Dette giver 2 km Landevej pr. 1 Mill. Kr. Grundskyldværdi. Hvad Jylland angaar, viser det sig, at det har 4 563 km Landeveje og i alt en Grundskyldværdi af 1 282 Mill. Kr.; dette giver 3,5 km Landevej pr. 1 Mill. Kr. Grundskyldværdi. Jeg synes, det er ret lærerigt, at naar man gaar ud fra dette Grundlag, som jo i væsentlig Grad er Skattegrundlaget, naar Talen er om Amternes økonomiske Bæreevne med Hensyn til Udgifter til Vejvæsenet, saa viser det sig, at i Øamterne ligger den økonomiske Bæreevne pr. km Landevej omtrent dobbelt saa højt som i Jylland.

Ser vi nu paa Spørgsmaalet ud fra det andet Grundlag, som ogsaa har Interesse i denne Henseende, nemlig den skattepligtige Indtægt, saa viser det sig, at Kommunerne her paa Øerne — Købstæderne er selvfølgelig udenfor — har en skattepligtig Indtægt af 759 Mill. Kr., det bliver 4 km Landevej pr. 1 Mill. Kr. Indtægt. I Jylland har man en skattepligtig Indtægt af 567 Mill. Kr.; det giver 8 km Landevej pr. 1 Mill. Kr. Indtægt, i dette Tilfælde